

کتابنامه الکترونیکی

پرسمان (۱۵)

اقتصادی

ویژه مسؤلان و هادیان سیاسی

معاونت سیاسی

نماینده ولی فقیه در سازمان بسیج مستضعفین

مرداد ماه ۱۳۹۷

۱۵

در این شماره می خوانید:

۱. درباره بسته ارزی اول توضیح دهید و اشکالات کلی آنرا بیان نمایید؟
۲. در بسته‌های پیشنهادی، تقسیم‌بندی گروه کالاها به چه صورت شکل گرفت؟
۳. ویژگی‌های بسته دوم ارزی را توضیح دهید؟
۴. در کنار بسته ارزی دولت باید چه اقداماتی را برای بازگشت اعتماد به اقتصاد باید انجام دهد؟
۵. آیا دشمن توان به صفر رساندن صادرات نفتی ایران را در تحریم‌های جدید دارد؟
۶. پیامدهای جنگ تجاری چین و آمریکا را بیان نمایید؟
۷. درباره میزان کسری بودجه آمریکا از زمان روی کار آمدن ترامپ چقدر است؟
۸. کالاهای اساسی که ارز دولتی ۴۲۰۰ تومانی می‌گیرند چه نوع کالایی است؟
۹. دلایل افزایش شمار مستاجرها در این فرایند چند سال چیست؟

۱- درباره بسته ارزی اول توضیح دهید و اشکالات کلی آنرا بیان نمایید؟

بعد از اینکه نوسانات ارزی در سال جدید روند افزایشی پیدا کرد دولت در یک اقدام فوری یک بسته ارزی را در ۲۱ فروردین ماه سال جاری رونمایی کرد و به اجرا درآورد؛ زمانی که بازار ارز در شیب تند نوسان قرار گرفت و نرخ دلار به ۶۰۰۰ تومان افزایش یافت و دولت در نهایت به یکباره تصمیم به اجرایی کردن سیاستی گرفت که از همان ابتدا به شدت مورد انتقاد کارشناسان قرار داشت و آن را اشتباه اعلام کردند. این در حالی بود که در تصمیمی غیر منتظره، معاون اول رئیس جمهور اعلام کرد که دیگر نرخ‌های موجود در بازار آزاد و معاملات آن را به رسمیت نشناخته و این بازار قاچاق محسوب می‌شود. در عین حال که اعلام شد دلار از این پس برای تمامی واردات و نیازها با ۴۲۰۰ تومان تامین خواهد شد. در بسته اول روال تامین ارز به گونه‌ای بود که سامانه نظام یکپارچه ارزی (نیما) راه‌اندازی شد و تمامی واردکنندگان و حدود ۸۰ درصد از صادرکنندگان وارد آن شدند و بر اساس نرخ ۴۲۰۰ تومانی دلار معاملات شکل می‌گرفت. در این بین که صرافی‌ها از معاملات در بازار آزاد منع شده بودند و روی ویتترین‌های خود نوشته بودند معاملات ارزی ندارند، اما معاملات مخفی و غیرشفاف را انجام می‌دادند و با ایجاد تقاضای کاذب به مرور قیمت‌ها در بازار آزاد تا ۱۲۰۰۰ تومان برای هر دلار پیش رفت. تداوم این وضعیت باعث شد سیاست اول ارزی که با التهابات در بازار همراه و موجب انتقادات بسیاری شده بود، چندان ماندگار نشد. مضافاً در همین رییس کل بانک مرکزی هم تغییر پیدا کرد و رییس جدید با مشورت کارشناسان برای برون رفت از این وضعیت بسته دوم ارزی را رونمایی نماید.

۲- در بسته‌های پیشنهادی، تقسیم‌بندی گروه کالاها به چه صورت شکل گرفت؟

با توجه به شرایطی که به خاطر افزایش نرخ ارز صورت گرفت سرانجام بانک مرکزی و وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت) تصمیم به اولویت‌بندی کالاها گرفته و حتی واردات بیش از هزار قلم کالا را ممنوع کردند. در اولویت‌بندی که انجام شد.

گروه اول به عنوان کالاهای اساسی و حیاتی شامل ارز ۴۲۰۰ تومانی شدند که البته واردکننده ۳۸۰۰ تومان پرداخت می‌کرد و مابه‌التفاوت آن به عنوان یارانه از سوی دولت پرداخت می‌شد.

گروه دوم، کالاهای وارداتی از جمله مواد اولیه کارخانه‌ها و تولید قرار داشت که با نرخ ۴۲۰۰ تومانی و از محل ارز ناشی از صادرات پتروشیمی‌ها و گروه فلزات تامین می‌شد.

گروه سوم و چهارم هم کالاهای غیرضروری بودند که قرار شد به بورس وارد شده و ارز آن‌ها از محل ۲۰ درصد صادرات غیرنفتی که تا آن زمان در سامانه نیما نبودند، تامین شود؛ ولی به هر صورت جریان به نحوی پیش رفت که انتقال این ارز به بورس منتفی و وارد بازار ثانویه در سامانه نیما شد.

۳- ویژگی‌های بسته دوم ارزی را توضیح دهید؟

دکتر همتی رییس کل بانک مرکزی در اولین گفت و گوی رسمی خود بعد از رفتن به بانک مرکزی، با تدوین بسته جدید ارزی عملا اقدامات پولی و مالی خود را آغاز کرد که در پیوست این بسته رمز گشایی می‌شود.

الف- ثابت ماندن قیمت کالاهای اساسی و دارو حداقل تا فروردین ۹۸؛ (کالاهای اساسی به کالاهایی

گفته می‌شود که برای زندگی مردم ضروری و حیاتی است. بخش زیادی از آنها کشاورزی هستند و بخش دیگر مثل بنزین و دارو که هرگونه کمبود و اخلاص یا افزایش قیمت، واکنش‌های مردمی را در پی خواهد داشت در این گروه از کالاها مثل بخش مراقبت‌های ویژه بیمارستان است که دقت، مراقبت، نظارت جدی را می‌طلبد) دستور صریح رئیس جمهور است تا این گروه کالاهای حساس را با ارز ۴۲۰۰ تومانی تامین نماید. همتی درباره اینکه چه تضمینی وجود دارد که تخلفی در این زمینه وجود نخواهد داشت؟ تصریح کرد: اتمام حجت رئیس جمهور با مسئولین مربوطه است و آنها قول داده اند که نظارت داشته باشند تا تخلفی در زمینه تخصیص ارز دولتی به کالاهای اساسی مردم رخ ندهد. گفتنی است بخش زیادی از کالاهای اساسی در داخل کشور به اندازه کافی حتی مازاد تولید شده و به اطلاع مردم باید برسانیم در این بخش هیچ مشکلی ایجاد نخواهد شد و از سوی دیگر گزارش چهار ماهه واردات کالاهای اساسی به کشور از سامانه گمرکات نشان می‌دهد مهم ترین اقلام وارداتی مثل ذرت دامی، برنج، لوبیای سویا، جو، کنجاله و سایر قطعات بی‌استخوان منجمد گاو در مدت مذکور رشد چشمگیری داشته است. ذرت دامی ۳ میلیون و ۱۰۴ هزار تن ذرت دامی، برنج ۶۶۳ هزار تن برنج به ارزش ۶۷۵ میلیون دلار، لوبیای سویا ۹۹۹ هزار تن لوبیای سویا به ارزش ۴۹۲ میلیون دلار، جو با میزان ۷۷۲ هزار تن به ارزش ۱۶۶ میلیون دلار و کنجاله ۳۲۳ هزار تن به ارزش ۱۳۷ میلیون دلار از جمله آنهاست که نسبت به سال قبل در همین مدت رشد فزاینده داشته است.

ب- عمق بخشی به بازار ثانویه؛ در این بسته پیشنهادی بازار دوم عمق خیلی زیادی خواهد داشت و مثل

دوره قبل نیست که تنها ۲۰ درصد ارز صادراتی‌ها به این بازار برود آنها هم عملی نشد. در بسته جدید عرضه ارز پتروشیمی‌ها، فولادی‌ها، فلزات رنگی، گاز، فراورده‌های نفتی در بازار ثانویه خواهد بود که براساس عرضه و تقاضا رخ خواهد داد. همتی در پاسخ به تضمین این ایده که صادرکننده‌ها ارز خود را وارد بازار کنند تصریح کرد: دوره اول صادرکننده‌ها این کار نکردند و اشتباه هم کردند. در این دوره مابه‌التفاوت را از آنها می‌گیریم و حتما باید به خزانه برگردانند. تمهیداتی را رئیس جمهوری اتخاذ کرده و صادراتی‌ها در این بازار حضور جدی خواهند داشت.

ج- فعالیت صرافی‌ها در بسته جدید ارزی؛ یکی از اقدامات مقطعی در دوره قبلی تعطیلی صرافی‌ها و

قاچاق اعلام کردن خرید و فروش ارز بود که در بسته جدید این محدودیت برداشته شد. تعطیلی صرافی‌ها برای مسافرین و کسانی که به دنبال تهیه دارو بودند برایشان سخت بود و به نوعی مشکلات جدی به وجود آورده بود. تصمیم رئیس جمهور بر لغو این دستور است. خرید و فروش ارز از صرافی‌ها از این به بعد آزاد است و دیگر قاچاق محسوب نمی‌شود. باید فضا سازی به نحوی باشد که صرافی‌ها واقعا به سیستم بانکی و بانک مرکزی بر گردند و به دولت و مردم کمک کنند که بازار را شفاف شود و نیازهای مردم را با نرخ ارز بازار ثانویه و با درصدی از سود

تامین کنند. صرافیها در خرید مشکلی ندارند ولی در فروش باید کمی کنترل شود که برای نیازهای واقعی مردم باشد. چون نیاز مردم را با حداقل ۴۰ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی خوب می‌شود مدیریت کرد. از آنجا که خرید و فروش ارز قاچاق شده بود فشار روی سکه خیلی زیاد بود با این بسته و به نوعی آزاد شدن فعالیت صرافی‌ها و بازار ثانویه قطعاً قیمت سکه هم کاهش خواهد یافت چرا که حباب دارد. در کنار عوامل مذکور دو اقدام دیگر ورود ارز به کشور توسط صرافی‌ها و واردات طلا معاف از تعرفه و ارزش افزوده می‌تواند در کاهش التهابات بازار نقش به‌سزایی داشته باشد.

د- سپرده گذاری ارزی؛ یکی دیگر از تصمیمات بسته ارزی ایجاد سپرده ارزی و ضمانت بانک مرکزی از این نوع سپرده است. اگرچه این اتفاق در دوره بی صورت گرفت و مردم در بانک‌ها سپرده ارزی افتتاح کردند اما بانک‌ها در سررسید سود ریالی دادند که اثر خیلی بدی داشت و به نوعی بی اعتمادی ایجاد شد و از آن پس این ایده کمتر مورد استقبال مردم مواجه شد اما در بسته جدید بانک مرکزی سپرده ارزی را تضمین می‌کند تا سود ارزی بدهند. در همین راستا قرار است آئین نامه اش به زودی ابلاغ شود. برخی از کارشناسان معتقدند در فرایند چند ماهه نزدیک به ۲۰ میلیارد دلار ارز در خانه‌های مردم نگهداری می‌شود که با سپرده ارزی و سود ارزی بخش زیادی از منابع سرگردان را به بانک‌ها برگردانند و یا از خروج ارز به خارج جلوگیری کرد.

ه- قرابت و نزدیکی بین بازارهای مالی؛ یکی دیگر از ایده‌های رییس کل بانک مرکزی هم افزایش و نزدیکی بین بازارهای مالی فعلی است. دکتر همتی در این مقوله بر این اعتقاد است که بازارهای مالی باید به هم نزدیک بشوند. بانک مرکزی به عنوان متولی و بورس متولی سرمایه و بیمه مرکزی به عنوان متولی بیمه باید با هم هماهنگ باشند. الان بازار غالب متاسفانه بازار پول است. یعنی بالای ۸۰ درصد. وی تأکید دارد: «باید کمک کنیم بازار پول در خدمت کوتاه مدت باشد و بازار بورس و حتی بیمه بروند به سمت تامین مالی‌های بلند مدت. الان فرصت خوبی است و من ایده و علاقه دارم درباره اش. فعالان بازار سرمایه مطمئن باشند کنارشان هستم و کمک می‌کنیم این دو بازار به هم نزدیک شوند. به بیمه هم تعلق می‌دهم مثل عرصه رسانه دارم. یعنی تعلق نوستالژیک.» همچنین در بسته جدید ارزی شرایطی هم برای ورود ارز به صورت اسکناس و طلا به داخل کشور بدون محدودیت و مطابق با ضوابط و مقررات بانک مرکزی تعیین شده که از کلیه حقوق، عوارض قانونی و معاملات بر ارزش افزوده معاف است.

۴- در کنار بسته ارزی دولت باید چه اقداماتی را برای بازگشت اعتماد به اقتصاد باید انجام دهد؟

در پاسخ باید گفت چند اقدام عاجل برای برون رفت از این وضعیت باید مد نظر قرار گیرد

۱- **مه‌ار غول نقدینگی؛** با اینکه بسته از یک جامعیتی برخوردار بود اما کمتر راهکاری برای هدایت و مهار نقدینگی شده بود که به نوعی احساس می‌شد بانک مرکزی با بی تفاوتی از کنار غول نقدینگی گذشته بود، حال آنکه در تحلیل اقتصادی بخش مهمی از مساله ارزی، نه به تهدید رئیس جمهور آمریکا، تحریم‌ها بلکه به انبار باروت نقدینگی داخلی بازمی‌گشت که برای هدایت آن باید چاره بی‌اندیشیده شود تا جلوی نوسانات بعدی گرفته شود. در همه جای دنیا وجود نقدینگی بالا در اقتصاد کشورها یک مولفه مثبت به حساب می‌آید که می‌تواند به سمت تولید روانه شود اما با پیاده کردن سیاست‌های نادرست، این نقدینگی به سمت بازار سوداگرانه هدایت می‌شود و تولید بی‌نصیب می‌ماند. پس آن چه بیش از همه مهم است و متاسفانه در تصمیمات به آن بی‌توجهی می‌شود، رونق تولید و هدایت نقدینگی سرگردان به سمت تولید است. پیشران مسکن ظرفیت خوبی برای

جذب نقدینگی است که رونق را در بسیاری صنایع همزمان می‌تواند ایجاد نماید. جهت دادن مردم برای سرمایه‌گذاری در بخش انرژی، آب شیرین‌کن‌ها، نیروگاه‌های کوچک، پروژه‌های نیمه تمام و دانش بنیان اقدامات بعدی دولت برای هدایت نقدینگی می‌تواند باشد.

۲- **جلوگیری از بازگشت مجدد رکود:** زمانی که کشور نرخ ارز را بالا ببرد خودبه‌خود بر بهای تمام‌شده تمام محصولاتی که مواد اولیه آن وارد می‌شود، تاثیر می‌گذارد. این موضوع باعث می‌شود کشور دچار تورم شود؛ تورمی که قدرت خرید مردم را کاهش می‌دهد. زمانی که قدرت خرید مردم کاهش پیدا کند، بالطبع فروش شرکت‌ها نیز به دلیل پایین بودن سطح تقاضا کاهش پیدا می‌کند. وقتی فروش کم شود، رشد اقتصادی کشور هم کاهش پیدا می‌کند و این نگاه باعث می‌شود کشور دوباره دچار رکود اقتصادی شود.

۳- **شکستن تقاضای کاذب:** تقاضای کاذب در بازار یکی دیگر از مهمترین عوامل و دلایل اصلی عدم نابسامانی در بازار ارز است. متأسفانه به واسطه فضای روانی که ایجاد شده و بعضی‌ها به ارز خارجی رو می‌آورند و این عملاً باعث شده افزایش را در این بخش فارغ از تقاضای واقعی در اقتصاد شاهد باشیم و احساس می‌شود تقاضای کاذب آثار و پیامدهای زیادی برای این وضعیت به وجود آورده است که متولیان امر برای شکست تقاضای کاذب به شیوه‌های مختلف باید برنامه داشته باشند.

۴- **برطرف سازی ضعف نظارتی:** یکی از درخواست‌های مهم مردم در این تلاطم بازار ارز، نظارت جدی و برخورد بدون اغماض با متخلفان علی‌الخصوص کسانی که از امتیازات ارزی استفاده کرده و آن را به نوعی یا در بازار آزاد فروخته و یا کالای مورد نظر را وارد نکرده بودند است. هر چند به صورت شفاهی دکتر همتی بیان کردند که متولیان امر دولتی قول داده اند که نظارت را بیشتر نمایند اما از آنجا که سیستم‌های نظارتی سنتی، کند، پیچیده و دست و پاگیر بوده و از سیستم‌های جدید نظارتی مبتنی بر فناوری اطلاعات که امکان نظارت مستمر و لحظه‌ای را فراهم می‌کند وجود ندارد لذا اکثر آنها دچار قانون‌گریزی می‌شوند از سوی دیگر سیستم خودنظارتی و تعهد شخصی به قانون نیز در بین بسیاری از افراد ضعیف است، در این شرایط فرد با مراجعه به وجدان بیدار خود بدون نیاز به یک ناظر، به قانون عمل می‌کند، اما ضعف در سیستم خودنظارتی و خودکنترلی افراد جامعه ما، سبب شده که شاخص قانون‌گریزی در جامعه ما در همه عرصه‌ها بیشتر باشد که نمونه‌های عینی آنرا در وضعیت اقتصادی کنونی بسیار دیده ایم. به نظر می‌رسد علاوه بر قول شفاهی برخی از وزراء برای عملیاتی سازی نظارت یکپارچه و مستمر باید از ابزارها و نهادهای نظارتی جهت هم‌افزایی بیشتر استفاده شود و گرنه پرداخت ارز بدون نظارت سوء استفاده کنندگان و رانت خوران را یک بار دیگر به چرخه دریافت کنندگان ارز بر می‌گرداند.

۵- **ترمیم کابینه:** در بخش پایانی باید بگویم در این شرایط حساس همه باید از دولت برای برون رفت از این وضعیت ناپایدار اقتصادی کمک کنیم و نقش معین را داشته باشیم و به جای طرح موضوع برگزاری انتخابات زودهنگام و یا انتقام‌گیری‌های سیاسی دولت را تشویق کنیم به سمت ترمیم و تغییرات هدفمند در کابینه گام بردارد و ورزشی متناسب با شرایط جنگ اقتصادی انتخاب نماید تا بخشی از بی‌اعتمادی ایجاد شده به نظام اقتصادی بر گردد همانگونه که تغییر رییس بانک مرکزی بارقه امید را تا حدی برگرداند.

۶- **انضباط مالی:** یکی دیگر از مشکلات بنیادی اقتصاد کشور وضعیت نامتعادل بانک و موسسات پولی مالی است که باید یک چاره جدی برای آن اندیشیده شود. همتی عمده مشکلات اقتصادی کشور را به دلیل نقدینگی می‌داند و تاکید دارد: «اگر قرار باشد بانک‌ها اضافه برداشت داشته باشند، و هر کاری دوست داشته باشند بکنند،

حتما با آنها برخورد می‌شود؛ قطعا با خلق پول، اضافه برداشت و غیره برخورد خواهیم کرد. رییس شورای پول و اعتبار ادامه داد که بعد از ساماندهی به بازار ارز، بنگاهداری بانک‌ها و مطالبات معوق و بدهی دولت به بانک‌ها رسیدگی خواهد شد.» ناگفته نماند اصلاح ساختار بانکی کشور به‌سادگی هم امکان‌پذیر نیست، شبکه بانکی کشور درگیر مشکلات بسیاری از قبیل حجم بالای نقدینگی و دارایی‌های منجمد بانک‌ها، اضافه برداشت‌های مکرر از بانک مرکزی، زیان ده بودن بانک‌ها، افزایش بدهی دولت به بانک‌ها و نرخ سود بالا است که برای هر کدام راه‌های مختلف و بعضاً متناقض وجود دارد که رییس جدید بانک مرکزی برای این بخش باید راهبردهای خاص خودش را دنبال کند.

۵- آیا دشمن توان به صفر رساندن صادرات نفتی ایران را در تحریم‌های جدید دارد؟

در پی خروج یک طرفه ایالات متحده آمریکا از توافق هسته‌ای گروه ۱+۵ با ایران، دونالد ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا اعلام کرد که مجموعه‌ای از تحریم‌های اقتصادی را علیه ایران وضع خواهد کرد. تحریم خرید نفت این کشور نیز به عنوان یکی از گزینه‌های تحریم از ماه نوامبر سال جاری میلادی آغاز خواهد شد. در طول بیش از دو ماهی که از اتخاذ این تصمیم آمریکا می‌گذرد، این کشور تلاش کرده است تا سایر کشورهای جهان را به توقف خرید نفت ایران و پایان دادن به مبادلات اقتصادی با این کشور ترغیب یا با تهدید به اعمال جریمه‌های مالی متقاعد کند. اما یکبارہ مایک پامپئو، وزیر خارجه آمریکا گفت آمریکا درخواست برخی از کشورها برای معافیت از تحریم‌های ایران را که از ماه نوامبر اجرایی می‌شود تا مانع از صادرات نفت این کشور شود، بررسی خواهد کرد. بر اساس متن مصاحبه وی با اسکای نیوز در ابوظبی که توسط وزارت خارجه آمریکا منتشر شد، پامپئو گفت: «چند کشور هستند که به آمریکا می‌آیند و درخواست معافیت می‌کنند.» این اتفاق در حالی می‌افتد که واشنگتن پیش از این گفته بود کشورها باید تمامی واردات نفت ایران را از ۴ نوامبر متوقف کنند یا اینکه با اقدامات مالی آمریکا مواجه خواهند شد و هیچ معافیتی وجود ندارد. اکثر تحلیلگران بازار نفت بر این باورند که دور تازه تحریم نفتی آمریکا علیه ایران، فروش نفت این کشور را تا حدود زیادی کاهش خواهد داد. هر موسسه‌یی ارقام متفاوتی را از میزان کاهش نفت ایران گفته‌اند. اما در این بین بدبینانه‌ترین را گروه مشاوران فکتس گلبال انرژی (FGE) با انتشار تحلیلی اعلام کرده است که صادرات نفت ایران به میزان دو سوم رقم کنونی (دو میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه در روز) کاهش خواهد یافت و به حدود ۷۰۰ هزار بشکه در روز می‌رسد. در این میان ترکیه قاطعانه اعلام کرده که خرید نفت ایران را متوقف نخواهد کرد. در این میان بیشترین امیدواری ایران برای ادامه صادرات نفت خود پافشاری چین در مقابل تحریم‌های آمریکا است. چین در حال حاضر روزانه ۶۵۰ هزار بشکه از نفت ایران را خریداری می‌کند. علاوه بر خریداران ثابت نفت ایران حسن روحانی می‌گوید چنانچه ایالات متحده آمریکا متحدانش را برای خودداری از خرید نفت ایران تحت فشار بگذارد، آنگاه احتمالا صادرات نفت منطقه به خطر می‌افتد. آقای روحانی در پاسخ به سوالی از خبرگزاری رویترز گفت: «حرفی که برخی مقامات آمریکایی زدند که ما می‌خواهیم صادرات نفت ایران را به صفر برسانیم، یک گزافه‌گویی است که هیچ‌وقت قادر نیستند آن را عمل کنند.» او گفت: «آمریکایی‌ها ادعا کرده‌اند که می‌خواهند صادرات نفت ایران بطور کامل متوقف شود. آنها معنای این ادعا را درک نمی‌کنند زیرا برای ایران بی‌معنی است که در حالی که نفت منطقه صادر می‌شود، نفت ایران صادر نشود.»

با اینکه هنوز اطلاعات دقیقی از مکانیزم بازگشت تحریم‌های نفتی دولت ترامپ علیه ایران وجود ندارد.

همچنین پیش بینی‌های مختلفی نیز از میزان اثرگذاری تحریم‌های آمریکا بر صادرات نفت خام ایران وجود دارد. با این حال تازه ترین گزارش‌ها حاکی از آن است که ظاهراً بر دولت آمریکا روشن شده که توان سفر کردن صادرات نفت ایران را نخواهد داشت و نهایتاً قادر خواهد بود چیزی بین ۷۰۰ هزار تا یک میلیون بشکه در روز از تولیدات ایران کاهش دهد. اما همین میزان از کاهش صادرات نیز چنانچه یکباره و طی ۹۰ روز آینده از بازار خارج شود، بازار جهانی نفت را با شوک قیمتی مواجه خواهد کرد؛ اتفاقی که نه برای بازار خوشایند خواهد بود و نه برای دولت آمریکا.

۶- پیامدهای جنگ تجاری چین و آمریکا را بیان نمایید؟

اگر جنگ تجاری فعلی را در نظر بگیریم. چین علاوه بر توانایی برای کاهش ارزش پولی ملی اش، می‌تواند علیه تعرفه‌های اعمال شده آمریکا نیز از روش‌های مختلف واکنش نشان دهد. چین می‌تواند خرید اوراق قرضه و بدهی آمریکا را متوقف کند، و احساسات عمومی مردم چین نسبت به ایالات متحده را بدتر نماید. این مساله می‌تواند به ضرر حمایت افکار عمومی از کالاهای آمریکایی و همین‌طور سفر به ایالات متحده شود. این مساله می‌تواند به ضرر بسیاری از شرکت‌های آمریکایی باشد. ارزش تعرفه‌های ۳۴ میلیارد دلاری ترامپ علیه کالاهای چینی، و واکنش چین به این تعرفه‌ها، می‌توان گفت که تبعات و تاثیرات جنگ تجاری آمریکا و چین به مراتب گسترده‌تر خواهد شد. دولت ترامپ همچنین تهدید کرده است که تعرفه‌های بیشتری را اعمال خواهد کرد. ترامپ قصد دارد تعرفه ۱۰ درصدی بیشتری را علیه ۲۰۰ میلیارد دلار از واردات چین اعمال کند. پکن هشدار داده است که با تدابیر کمی و کیفی مناسب، پاسخ آمریکا را خواهد داد. ۲ اقتصاددان آکسفورد یعنی گریگوری داکو و لوییس کوچیس بر این باورند که تشدید این جنگ تجاری می‌تواند در نهایت بر ۵۰۰ میلیارد دلار مبادلات تجاری دو کشور آسیب بزند. در حالی که چین توانایی‌های متعددی برای ضربه زدن به آمریکا دارد، ولی پکن از نظر اقتصادی در معرض خطر بیشتری نسبت به آمریکا از لحاظ تبعات جنگ تجاری تمام عیار قرار دارد. حدود ۲۰ درصد صادرات چین به بازار آمریکا است و چین سال گذشته ۵۰۶ میلیارد دلار کالا به آمریکا فروخته است. آمریکا تنها ۱۳۰ میلیارد دلار صادرات به چین داشته است. البته ترامپ نیز باید نسبت به تشدید جنگ تجاری با چین کاملاً محتاط باشد، این جنگ تجاری می‌تواند تبعات منفی زیادی برای اقتصاد و جامعه ایالات متحده داشته باشد. به عنوان مثال چین اکنون ۹ برابر بیشتر از اروپا در آمریکای شمالی سرمایه‌گذاری کرده است. این مساله موجب نگرانی بزرگی است. علاوه بر این تشدید جنگ تجاری موجب از دست رفتن فرصت‌های شغلی در بخش‌های صادراتی خواهد شد، به خصوص کشاورزی و کارخانه‌های خودروسازی. موسسه تحقیقاتی بروکینگز بر این باور است که راهبرد تلافی جویانه ترامپ در قبال چین می‌تواند بیش از ۲,۱ میلیون فرصت شغلی در ۲۷۸۳ منطقه آمریکا را در معرض خطر قرار دهد.

۷- درباره میزان کسری بودجه آمریکا از زمان روی کار آمدن ترامپ چقدر است؟

داده‌ها و گزارشات جدیدی که توسط فدرال رزرو منتشر شده نشان می‌دهد آمریکا به سوی ثبت بزرگترین کسری بودجه سالانه خود پیش می‌رود و علت آن هم قانون مالیاتی ترامپ و هزینه کردهای بالای او در بخش نظامی، عنوان شده است. پیش بینی کاخ سفید این است برای اولین بار از ۲۰۱۳ تا کنون، کسری بودجه سالانه دولت از ۱ تریلیون دلار فراتر رود. تنها در ماه جولای ۷۶,۹ میلیارد دلار کسری بودجه گزارش شد که علت اولیه آن افزایش هزینه کردهای نظامی و دولتی و کاهش مالیات شرکت‌ها و ثروتمندان است. خزانه داری آمریکا به

رهبری استیون منوچین، شاهد آن بوده اند که در ۱۰ ماه اول سال مالی ۲۰۱۸ کسری بودجه آمریکا از ۶۸۴ میلیارد دلار فراتر رفته است که ۲۰,۸ درصد نسبت به زمان مشابه سال قبل، جهش داشته است. سی ان بی سی ادعا می کند که بیشتر این کسری بودجه مدیون تغییر قانون مالیات در دسامبر ۲۰۱۷ است. طبق اعلام فدرال رزرو درآمد دولت آمریکا تا این جای ۲۰۱۸ تنها ۱ درصد افزایش یافته است، اما درمقابل کل هزینه کردهای دولتی به ویژه در بخش نظامی، ۴,۴ درصد جهش کرده است و حالا دولت با مشکل تامین مالی وام هایی روبرو شده است که هر روز در حال افزایش هستند. در نهایت باید گفت تحلیل گران بودجه کنگره آمریکا هم تخمین زده اند که کسری بودجه ۲۰۱۸ حدود ۱۹ درصد نسبت به سال ۲۰۱۷ افزایش یابد و تا سال ۲۰۲۰ هم کسری بودجه بیش از یک تریلیون دلار شود.

۸- کالاهای اساسی که ارز دولتی ۴۲۰۰ تومانی می گیرند چه نوع کالایی است؟

پس از ابلاغ بسته جدید ارزی از سوی رئیس کل بانک مرکزی، ۲۵ قلم کالا تحت عنوان کالاهای اساسی مشمول ارز دولتی ۴۲۰۰ تومانی ابلاغ شد و رئیس جمهور نیز پیش از انتشار این فهرست در گفت و گوی زنده تلویزیونی تاکید کرده بود که قیمت این کالاها در بازار نباید افزایش یابد و دستگاههای نظارتی باید بر عرضه آنها نظارت دقیقی داشته باشند. کالاهایی همچون برنج خارجی، گندم، گوشت قرمز منجمد (دام سنگین)، گوشت قرمز گرم (دام سبک) گوشت مرغ، تخم مرغ، کنجاله سویا، ذرت، جو، داروهای دامی ضروری، انواع کود شیمیایی، سموم تکنیکال شیمیایی، انواع بذر، شکر خام، روغن خوراکی نیمه جامد و مایع، روغن خام، حبوبات، انواع دانه های روغنی (سویا)، لاستیک سنگین، کاغذ چاپ و تحریر، کاغذ روزنامه، خمیر کاغذ، چای خشک خارجی، دارو و تجهیزات و ملزومات ضروری پزشکی و نهایتا ماشین آلات و تجهیزات تولیدکننده کالاهای اساسی مثل کمباین و نشاءکار برنج در ردیف کالاهای اساسی مشمول ارز ۴۲۰۰ تومانی قرار گرفتند که بازار آنها باید کنترل شود.

۹- دلایل افزایش شمار مستاجرها در این فرایند چند سال چیست؟

طبق آمار بانک مرکزی سهم مالکیت نسبت به اجاره نشینی طی سال های اخیر روند کاهشی به خود گرفته است. سال ۱۳۷۵ بالغ بر ۷۳,۴ درصد مردم ایران در خانه های ملکی زندگی می کردند، ۱۵,۴ درصد مستاجر بودند و ۱۱,۹ درصد در سایر واحدها سکونت داشتند. سال ۱۳۸۵ رقم مالکیت ۶۷,۹ درصد کاهش و سکونت استیجاری ۲۲,۹ درصد افزایش یافت. در سال ۱۳۹۰ خانه های ملکی ۶۲,۷ درصد و خانه های استیجاری ۲۶,۶ درصد بود. سال ۱۳۹۵ این اعداد به ترتیب به ۶۰,۵ و ۳۰,۷ درصد رسید. واضح است که علت اصلی شیفت نحوه تصرف از مالکیت به اجاره نشینی را باید در افت توان طرف تقاضا جست و جو کرد و دولت ها نتوانسته اند با ابزارها و مشوق های لازم به تامین مسکن مناسب برای افشار جامعه اقدام کنند. یکی از مهم ترین راهکارها برای تقویت متقاضیان مسکن، افزایش سقف تسهیلات بانکی است.